

Rezumatul rezultatelor științifice în cadrul proiectului

15.817.06.20A Modele interdisciplinare de resocializare a minorilor delincvenți,
director Maria VÎRLAN

Delincvența reprezintă un fenomen firesc în existența unei societăți reprezentând un element intrinsec al progresului societății din punctul de vedere al regulilor ce o guvernează. Evoluția societății atrage după sine evoluția delincvenței care, la rândul ei, determină evoluția societății, creând astfel un perpetuum mobile real al cărui mecanism pare imposibil de oprit. Delincvența juvenilă nu reprezintă un fenomen izolat guvernat de propriile legi și generat de cauze speciale, ci reprezintă un segment al fenomenului general al criminalității. Or, în opinia cercetătorilor un fapt înseamnă a înțelege motivele pentru care se produce, prin identificarea cauzei sale determinante. În general, resocializarea minorilor delincvenți reprezintă un proces extrem de dificil, în care șansele de reușită sunt extrem de reduse, cauzele acestui rezultat fiind multiple.

Procesul de resocializare a minorilor în conflict cu legea presupune reorientarea comportamentului indezirabil, formarea sistemului nou de norme și valori, obținerea unui nou statut social și achiziționarea capacității de autoreglare a comportamentului.

În țara noastră UNICEF-ul, Institutul pentru Reforme Penale se implică activ în promovarea reformelor în domeniul Justiției Juvenile. Dar aspectul psihosocial al acestui fenomen este mai puțin abordat, rețeaua socială a minorului delincvent rămânând lacunară.

În contextul Strategiei pentru protecția copilului și familiei pentru perioada 2014 – 2020 comportamentul delincvent la copii nu trebuie privit ca fiind startul într-o carieră infracțională. Este mai degrabă expresia dificultăților de creștere, pentru care educația și îngrijirea, sau mai degrabă oamenii și instituțiile implicate, sunt responsabile.

De către Parlamentul actual a fost aprobată Legea privind protecția specială a copiilor în situații de risc și a copiilor separați de părinți, dar nu există atribuții care prevăd resocializarea copiilor în urma faptelor comise.

Practicile internaționale demonstrează că sistemele de justiție juvenilă au nevoie de servicii psihosociale standardizate, ce au menirea să resocializeze minorul, adică să-i schimbe comportamentul antisocial al acestuia, să prevină riscul de recidivă și să sporească siguranța comunitară.

Aceasta a determinat echipa de proiect să-și înainteze în perioada de referință obiectivul de a elabora și implementa programe de resocializare a minorilor delincvenți.

Impactul rezultatelor poate fi analizat din trei perspective:

Perspectiva individualistă care îl are în vizor pe minorul în conflict cu legea. Au fost valorificate resursele personale ale minorilor supuși cercetării, a sporii încrederea în sine, s-a format rezistența la stres, s-a dezvoltat capacitatea de rezistență la presiunile de grup, s-au format

deprinderi de soluționare a conflictelor, toate acestea în final asigurându-i minorului o imunitate în fața dificultăților vieții.

Perspectiva familială, care vizează familia minorului în conflict cu legea. S-au îmbunătățit relațiile interfamiliale, a sporit încrederea între membrii familiei, părinții și-au dezvoltat abilități de educație și de susținere a copilului eficiente, devenind mai congruenți, a crescut toleranța familiei față de comportamentul copilului.

Perspectiva comunitară vizează mediul social în care trăiește minorul delinvent. Considerăm că implementarea programelor de resocializare va contribui la diminuarea riscului de recidivă, va spori siguranța comunitară, se vor întări rețelele sociale existente în societate. Se va asigura conlucrarea dintre diferiți specialiști în lucru cu categoriile de minori, beneficiari direcți ai proiectului. Modelele propuse vor spori dezvoltarea comunitară în ansamblu.

Finalitățile proiectului pot servi piste de lansare pentru factorii de decizie care dezvoltă politici sociale în domeniul ce vizează asistența minorilor în conflict cu legea.